

Sarajevo, 14.09.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
07.09.2020.- 11.09.2020.

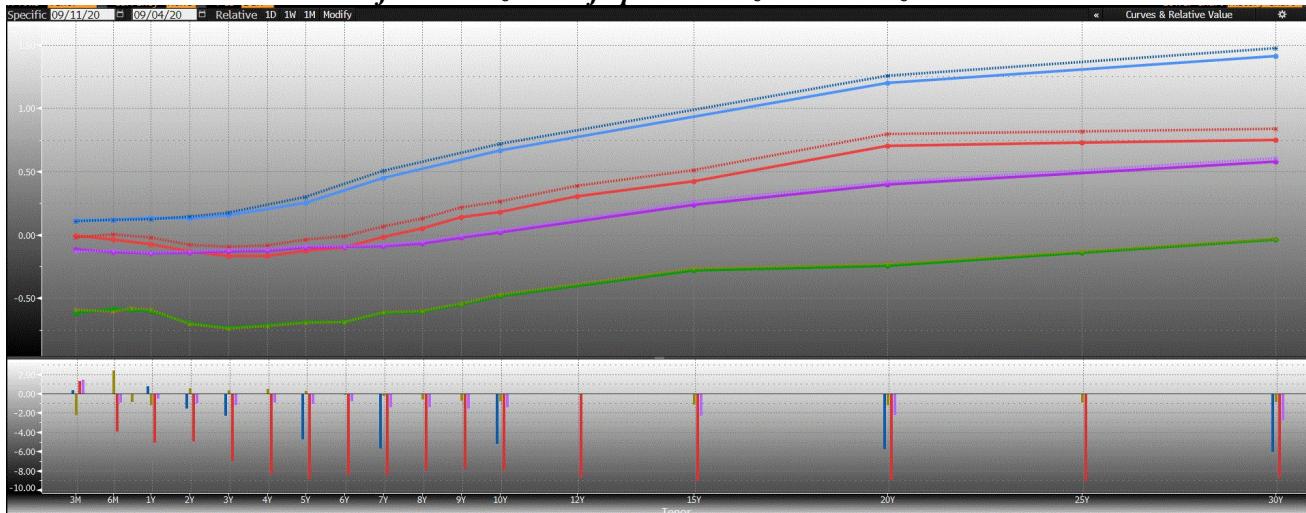
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	4.9.20	- 11.9.20	4.9.20	- 11.9.20	4.9.20	- 11.9.20	4.9.20	- 11.9.20
2 godine	-0,69	- -0,68 ↗	0,14	- 0,13 ↘	-0,08	- -0,13 ↘	-0,12	- -0,12 →
5 godina	-0,69	- -0,69 →	0,30	- 0,25 ↘	-0,04	- -0,12 ↘	-0,08	- -0,10 ↘
10 godina	-0,47	- -0,48 ↘	0,72	- 0,67 ↘	0,26	- 0,18 ↘	0,04	- 0,03 ↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	4.9.20	- 11.9.20
3 mjeseca	-0,575	- -0,582 ↘
6 mjeseci	-0,609	- -0,585 ↗
1 godina	-0,568	- -0,580 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crveni) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dne 11.09.2020. godine (pone su pune linije) i 04.09.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Glavni događaj tijekom proteklog tjedna je bila sjednica UV ECB koja je održana u četvrtak, a na kojoj je **monetarna politika, u skladu s očekivanjima, nepromijenjena, te je referentna kamatna stopa ostala na razini od 0,0%, dok kamatna stopa na depozite banaka i dalje iznosi -0,50%**. Također, program kupovina obveznica uveden zbog pandemije (PEPP) je zadržan na nepromijenjenoj razini od 1,35 bilijuna EUR te se očekuje da će ostati u upotrebi do polovice sljedeće godine, kao i da će reinvestiranje dospjelih sredstava biti nastavljeno duže vremensko razdoblje. Predsjednica Lagarde je izjavila da ekonomski podaci ukazuju na snažan oporavak aktivnosti koji je široko rasprostranjen. Nakon pada GDP-a eurozone zabilježenog u drugom tromjesečju, očekuje se da će stopa rasta GDP-a biti veoma izražena u trećem tromjesečju. Vezano za pitanje tečaja eura, što je bio fokus iščekivanja informacija nakon sjednice, a uzimajući u obzir priličnu aprecijaciju eura u posljednje vrijeme, Lagarde je izjavila da će ECB pažljivo pratiti utjecaj eura na inflaciju, da je na sjednici raspravljanje o aprecijaciji eura, ali da,

kao što je već poznato, ECB ne vrši targetiranje razine deviznog tečaja. Također, izjavila je da projekcije ECB ne vide deflatorne rizike te da su zapravo takvi rizici smanjeni u odnosu na lipanj. Lagarde je dodala i da je veoma vjerojatno da će iznos sredstava PEPP programa u potpunosti biti iskorišten. Nakon sjednice, nekoliko zvaničnika ECB je u izjavama, ipak, ukazalo na važnost razine tečaja i implikaciju na inflaciju. Navedeno je utjecalo na volatilna kretanja prinosa sigurnijih obveznica eurozone, koji su nakon sjednice u četvrtak bilježili rast, da bi već sutradan ponovo bili korigirani na niže. U skladu s tim, prinosi ovih obveznica su na tjednoj razini zabilježili samo blage promjene. Prinosi italijanskih obveznica su ovom razdoblju smanjeni za 3 do 4 bazna boda, a izraženiji pad prinosa od oko 4 bazna boda zabilježile su i španjolske obveznice dužeg roka dospijeća. **ECB je objavila nove ekonomske prognoze koje su u odnosu na one iz lipnja poboljšane za ovu godinu, ali su blago smanjene za naredne dvije godine.** ECB sada očekuje pad GDP-a od 8% u ovoj godini (ranije očekivano -8,7%), a ponovni rast od 5% se očekuje za 2021. godinu (ranije očekivano 5,2%), dok se za 2022. godinu očekuje rast GDP-a za 3,2% (ranije očekivano 3,3%). Za stopu inflacije u eurozoni u ovoj godini se očekuje da će iznositi 0,3% (nepromijenjeno u odnosu na ranije prognoze), u 2021. godini se očekuje rast na 1,0% (ranije očekivano 0,8%), dok su prognoze inflacije za 2022. godinu nepromijenjene i iznose 1,3%.

Ministar financija Italije Gualtieri je izjavio da bi rast GDP-a zemlje trebalo da premaši prognoze Vlade od 9,5% u trećem tromjesečju, iako će i dalje biti potrebno do 2022. godine da se vrati na razine zabilježene prije pandemije. On je dodao da će Italija u dolazećim tjednima postaviti „značajan“ dugoročni cilj za smanjenje dugovanja. Prema nacrtu određenih smjernica, Italija planira da upotrijebi sredstva iz EU fonda za oporavak kako bi ubrzala ekonomski rast na najmanje 1,6% godišnje i da poveća zaposlenost u dugom roku za 10% i na taj način smanji razliku u odnosu na druge članice EU. Agencija za statistiku u Francuskoj (INSEE) je potvrdila ranije prognoze da bi GDP Francuske u ovoj godini mogao biti smanjen za 9% uslijed pandemije. Očekuje se da bi ekonomija trebalo da se u četvrtom tromjesečju ove godine vrati na 96% razine od prije krize izazvane pandemijom. Za stopu nezaposlenosti se očekuje da bi do kraja tekuće godine mogla da dostigne razinu oko 9,5%. Ministar financija Njemačke Sholz je izjavio da će Njemačkoj biti potrebna značajna nova zaduženja u sljedećoj godini kako bi se ubrzao oporavak ekonomije, a da bi dug zemlje ponovo trebalo da bude vraćen u dozvoljene granice u 2022. godini. Prema planu, nova zaduženja ove godine će iznositi oko 218 milijardi EUR, što je iznad 6% GDP-a Njemačke i što bi moglo dovesti do deficit-a proračuna od preko 80 milijardi EUR.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	RUJAN	-10,5	-8,0
2.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	SRPANJ	-7,4%	-10,0%
3.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	SRPANJ	-8,0%	-8,3%
4.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	SRPANJ	-10,4%	-6,4%
5.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	SRPANJ	-9,8%	-8,0%
6.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	SRPANJ	-	12,9%
7.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G)	SRPANJ	-	-8,0%
8.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	SRPANJ	-9,7%	-8,5%
9.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	SRPANJ	-	-5,8%
10.	GDP – EZ (tromjesečno) final.	II tromjesečje	-12,1%	-11,8%
11.	GDP – Irska (tromjesečno)	II tromjesečje	-	-6,1%
12.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	SRPANJ	15,9	19,2
13.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	SRPANJ	-6,21	-6,99
14.	Stopa inflacije – Njemačka	KOLOVOZ	-0,1%	-0,1%
15.	Stopa inflacije – Nizozemska	KOLOVOZ	-	0,3%
16.	Stopa inflacije – Španjolska	KOLOVOZ	-0,6%	-0,6%
17.	Stopa inflacije – Irska	KOLOVOZ	-	-1,1%
18.	Stopa inflacije – Grčka	KOLOVOZ	-	-2,3%
19.	Maloprodaja – Italija (G/G)	SRPANJ	-1,9%	-7,2%
20.	Zaposlenost – EZ (tromjesečno) final.	II tromjesečje	-2,8%	-2,9%
21.	Stopa nezaposlenosti – Italija (tromjesečno)	II tromjesečje	8,5%	8,3%
22.	Stopa nezaposlenosti – Irska	KOLOVOZ	-	5,2%

SAD

Tijekom proteklog tjedna BIS je u svojim izvješćima naveo vijest, pozivajući se na neimenovane izvore, da je lider Senata SAD McConnell najavio da će Senat glasovati za plan smanjenja poticaja za koji se očekuje da će dovesti do ukidanja pomoći za nezaposlenost koji iznosi 300 USD tjedno, što je polovica prethodne razine i da će alocirati 105 milijardi USD za škole i sredstva za testiranje, kao i poštansku službu. Pelosi je u zajedničkoj izjavi sa senatorom Schumer istaknula da se prijedlog odbija.

Broj novootvorenih radnih mjeseta u SAD je tijekom srpnja bilježio rast, treći mjesec zaredom, te ukazuje na stabilno poboljšanje tržišta rada kako se ekonomija postupno oporavlja od recesije izazvane pandemijom. Broj dostupnih pozicija je u srpnju povećan je na 6,62 milijuna u odnosu na lipanjskih 6 milijuna, kako su pokazali objavljeni podaci.

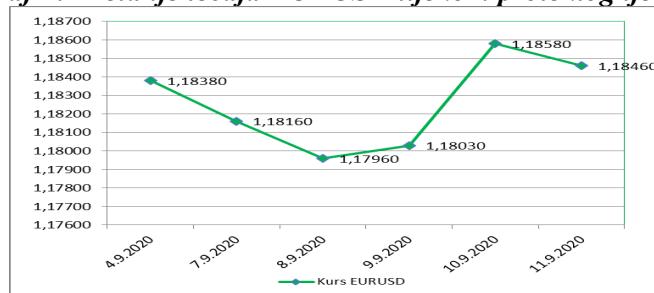
Istraživanje u kojem je sudjelovalo 200 kompanija koje djeluju u Kini je pokazalo da američke kompanije ignoriraju prijetnje predsjednika Trumpa kojima nastoji da kompanije odvoji od Kine i proizvodnju vrati u SAD. Trgovinska komora SAD u Šangaju je došla do saznanja da je svega 4% kompanija, koje su u istraživanju sudjelovale, izmjestilo svoju proizvodnju u SAD. Preko 70% kompanija nema planova da realociraju proizvodnju izvan Kine, usprkos visokim carinama koje su uvedene tijekom trgovinskog rata.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	NFIB povjerenje malog biznisa	KOLOVOZ	99,0	100,2
2.	MBA aplikacije za odobrene kredite	4. rujna	-	2,9%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	5. rujna	850.000	884.000
4.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	29. kolovoza	12.904.000	13.385.000
5.	Povjerenje potrošača Bloomberg	6. rujna	-	47,8
6.	Indeks cijena na malo (G/G)	KOLOVOZ	1,2%	1,3%
7.	Prosječne tjedne zarade (G/G)	KOLOVOZ	-	3,3%
				3,7%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast s razine od 1,18380 na razinu od 1,18460.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna su se pojavile pojačane špekulacije oko toga da bi Velika Britanija mogla da napusti EU do kraja prosinca, kada ističe tranzicijsko razdoblje, bez sporazuma. Glasnogovornik Vlade Velike Britanije je izjavio da Vlada razmatra opciju povlačenja u slučaju da se ne postigne dogovor o Brexitu kako bi se osigurala zaštita za zajednice Sjeverne Irske i dodao da je ključni prioritet očuvanje ogromnih pozitivnih zasluga od mirovnog procesa, te da će uvijek koristiti pravo da reagiraju u interesu Sjeverne Irske i internog tržišta Velike Britanije. Pojavile su se vijesti da Velika Britanija nastoji da usvoji akt o unutarnjem tržištu kojim će se potkopati sporazum o povlačenju s EU, dok su zvaničnici EU jednoglasni u tome da bi bilo kakav propust Velike Britanije u dijelu Sjeverne Irske imao negativan učinak na pregovore. Mediji su objavili da je šef pravnog odjela Vlade Velike Britanije podnio ostavku zbog pokušaja da se preprave pojedini dijelovi sporazuma o povlačenju iz EU. Ovakvi nalazi sugeriraju

da je premijer Johnson zaista ozbiljan u želji da jednostrano promijeni međunarodni sporazum koji je prošle godine potписан. Ukoliko Velika Britanija to zaista uradi, to bi značilo potpuno onemogućavanje sporazuma o Brexitu, jer EU ne bi mogla prihvati zaostajanje i ponovno vraćanje na sporazum koji je već potписан. Guardian navodi da je Vlada Velike Britanije prepoznala da će njen plan reinterpretacije specijalnog sporazuma o Brexitu za Sjevernu Irsku značiti kršenje međunarodnog prava, nakon što je državni tajnik Sjeverne Irske Lewis, prilikom obraćanja u Donjem domu Parlamenta, istaknuo da ovakvi potezi krše odredbe međunarodnog prava na veoma specifičan i limitiran način.

EU je ubrzala planove za slučaj Brexita bez sporazuma nakon što je Vlada premijera Johnsona odbila da opozove ultimatum o kršenju ranije postignutog sporazuma o Brexitu, za koji Brisel smatra da će ugroziti pregovore koji su trajali četiri godine. Tijekom vikenda ministar pravde Velike Britanije Buckland je izjavio da će podnijeti ostavku ukoliko „zakon bude prekršen na način koji smatra neprihvatljivim“, s obzirom na to da je Vlada i dalje pod pritiskom vezano za pitanje planirane legislative koja bi ugrozila pojedine dijelove sporazuma o Brexitu. Ministar inozemnih poslova Irske Coveney je izjavio da je post Brexit trgovinski sporazum i dalje moguć te da nepostizanje sporazuma predstavlja neuspjeh politike.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (M/M)	SRPANJ	6,7%	6,6%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	SRPANJ	-8,7%	-7,8%
3.	Prerađivački sektor (G/G)	SRPANJ	-10,5%	-9,4%
4.	Građevinski sektor (G/G)	SRPANJ	-17,6%	-12,8%
5.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP)	SRPANJ	-6,900	-8,635
6.	Inflatorna očekivanja u narednih 12 mjeseci	KOLOVOZ	-	2,8%
				2,9%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,89146 na razinu od 0,92580, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,3279 na razinu od 1,2796.

JAPAN

GDP Japana u drugom tromjesečju je prema finalnim podacima zabilježio rekordni godišnji pad od 28,1% u odnosu na prethodno tromjeseče, a što predstavlja veće smanjenje i u usporedbi s preliminarnim podacima (-27,8%). BoJ bi, prema navodima osoba koje su upoznate s ovom materijom, na sjednici koja se održava 17. rujna, mogla povećati ekonomske procjene i na taj način nagovjestiti da je pad ekonomije dostigao donju razinu, ali bez izražavanja optimizma oko izgleda. Ipak, navode i da zvaničnici BoJ sada ne vide potrebu za dodatnom promjenom politike jer su finansijska tržišta stabilna i kompanije imaju adekvatan pristup kreditiranju. Na ovaj način bi trebalo da se pošalje signal da se Japan počinje oporavljati od poražavajućeg utjecaja koji je imala pandemija, uz napomenu da će oporavak biti skroman i okružen neizvjesnostima. U međuvremenu, glavni tajnik kabineta premijera Suga je izjavio da je važno da se zaštiti zaposlenost i nastavi s poslovnim aktivnostima i doda da će poduzimati odgovarajuće ekonomske mjere u skladu sa situacijom. Ministar financija Aso je izjavio da rast poreza na potrošnju neće biti potreban za narednih 10 godina te je doda da se financije ne mogu popraviti bez ekonomskog oporavka.

Prošlog tjedna Japan i Velika Britanija su postigli trgovinski sporazum o slobodnoj trgovini, a prema priopćenju Odjela za međunarodnu trgovinu Velike Britanije, očekuje se da ovaj sporazum utječe na rast trgovine s Japanom za oko 12,5 milijardi GBP. Tajnik za međunarodnu trgovinu Truss je izjavio da je ovo „povijesni momenat za Veliku Britaniju i Japan kao prvog značajnog trgovinskog sporazuma nakon Brexit-a“. Prema nepotvrđenim informacijama, Razvojna banka Japana je produžila rekordno visok kredit u iznosu 130 milijardi JPY, koji je u svibnju dodijeljen Nissan Motor Co, s garancijom da će Vlada platiti većinu kredita u slučaju bankrota ovog proizvođača automobila.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zvanične rezerve (u bilijunima USD)	KOLOVOZ	1,399	1,402
2.	Koincidentirajući indeks (prelim.)	SRPANJ	-	74,4
3.	Vodeći indeks (prelim.)	SRPANJ	-	83,8
4.	GDP (G/G) final.	II tromjesečje	-27,8%	-28,1%
5.	Poslovna potrošnja (G/G) final.	II tromjesečje	-3,0%	-4,7%
6.	Privatna potrošnja (G/G) final.	II tromjesečje	-8,2%	-7,9%
7.	Potrošnja stanovništva (G/G)	SRPANJ	-3,7%	-7,6%
8.	Trgovinska balanca (u milijardama JPY)	SRPANJ	182,1	137,3
9.	Monetarni agregat M2 (G/G)	KOLOVOZ	8,1%	8,6%
10.	Monetarnih agregat M3 (G/G)	KOLOVOZ	6,7%	7,1%
11.	Porudžbine strojnih alata (G/G) prelim.	KOLOVOZ	-	-23,3%
12.	Porudžbine osnovnih strojeva (G/G)	SRPANJ	-18,1%	-16,2%
				-22,5%

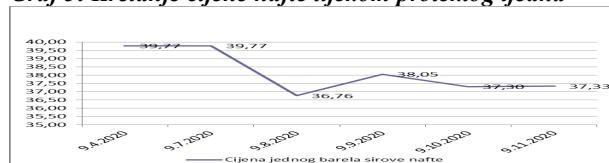
JPY je tijekom proteklog tjedna zabilježio veoma blage promjene u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad s razdoblja od 125,77 na razinu od 125,76. JPY je blago aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad s razine od 106,24 na razinu od 106,16.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 39,77 USD (33,60 EUR). Financijsko tržište u SAD je u ponedjeljak bilo zatvoreno zbog praznika. Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je imala tendenciju smanjenja. Početkom tjedna su se pojavile vijesti da je Saudijska Arabija načinila najveće mjesecno smanjenje cijene u posljednjih pet mjeseci za ponudu ovog energenta Aziji, dok neizvjesnosti vezano za tražnju Kine za naftom i dalje utječe na kretanje cijene na ovom tržištu. Tijekom trgovanja u utorak cijena nafte je nastavila da bilježi smanjenje i našla se blizu najniže razine od sredine lipnja pod utjecajem pojačane neizvjesnosti vezano za globalnu tražnju, dok su i globalni dionički indeksi smanjeni, a što je, također, utjecalo na pad cijene nafte. Međutim, već u srijedu cijena se blago oporavila, iako se i dalje nalazila ispod razine od 40 USD po barelu jer učinak Covid-19 nastavlja da podriva nadu u stabilan globalni oporavak, što se odražava i na cijenu nafte. Sredinom tjedna su objavljene vijesti da su zalihe nafte u SAD u tjednu ranije povećane, dok je EIA smanjila očekivanja za trend tražnje za naftom, što je, također, utjecalo na pad cijene nafte krajem tjedna. Članice OPEC-a su se u ovom tjednu trebale okupiti u Bagdadu kako bi obilježile šest decenija dugu dominantnu poziciju ovog kartela na globalnom tržištu nafte. Umjesto toga, članice ovog kartela će se sastati online. Planirano je da se u četvrtak tekućeg tjedna održi sastanak OPEC-a na kojem će predsjedavati Saudijska Arabija i Rusija, a na kojem će biti procijenjeno da li se proizvodnja smanjuje nakon što su od kolovoza počela ublažavanja u restriktivnim mjerama kod proizvodnje ovog energenta.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 37,33 USD (31,51 EUR). Posmatrano na tjednoj razini cijena nafte je smanjena za 6,14%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metalu u ponedjeljak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.933,94 USD (1.633,67 EUR). Cijena zlata je u ponedjeljak smanjena pod utjecajem aprecijacije USD, ali su ekonomski neizvjesnosti spriječile značajniji pad cijene, posebno jer investitori iščekuju odluke središnjih banaka o budućim koracima u monetarnoj politici. Već narednog dana, u utorak, cijena zlata je bilježila rast, a takav trend se nastvio do četvrtka kada je cijena probila razinu od 1.950 USD po unci.

World Gold Council je objavio vijest da su ETF fondovi koji trguju zlatom tijekom kolovoza zabilježili priljev deveti mjesec zaredom, iako najsporijim tempom u 2020. godini. Sveukupno promatrano, ETF fondovi koji trguju zlatom su povećali zalihe zlata za 39 tona tijekom kolovoza, što je ekvivalent 2,1 milijardu USD, dok je cijena zlata početkom kolovoza bilježila rekordnu razinu od preko 2.000 USD po unci. Tijekom trgovanja, u četvrtak, cijena ovog plemenitog metala je povećana te se našla na najvećoj razine u posljednjih sedam dana, pod utjecajem deprecijacije USD, ali i nakon što je ECB zadržala postojeću monetarnu politiku. Također, komentari predsjednice ECB Lagarde koji su uslijedili nakon sjednice, bili su protumačeni kao optimistični za euro. Lagarde je izjavila da će ECB pažljivo pratiti utjecaj eura na inflaciju, da je na sjednici raspravljano o aprecijaciji eura, ali da, kao što je već poznato, ECB ne vrši targetiranje razine deviznog tečaja.

Cijena zlata je zabilježila pad u petak pod utjecajem najnovijih dostignuća u pronalaženju i primjeni vakcine protiv Covid-19, ali i zbog očekivanja ishoda sa sastanka Feda koji se održava 15. i 16. rujna.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.940,55 USD (1.638,15 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 0,34%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

